

и той се възпламени, побълява, още повече омеква и казва: Слава Богу, освободихъ се от тежките условия на своя животъ!

Съвременниятъ хора се запитватъ, защо идатъ тия големи страдания, отъ които главитъ имъ побъляватъ. Питайте вардията. Той е виновенъ. Той ви е турилъ въ пещъта си подъ силенъ огънь и казва: Ще любите! — нищо повече. Като ви превърне въ варъ, като ви избръли, туря ви въ варницата, залива ви съ вода, докато съвършено омекнете. Следъ това вие започвате да любите, да се радвате на живота. Вардията представя природата, която туря упоритите хора въ пещта си и насила ги заставя да любятъ. Ама азъ съмъ старъ човѣкъ, любовта не е за мене. Младите нека любятъ. Природата не чува, тя не прави разлика между млади и стари. Тури те въ пещта си и гледа, кога ще се опечешъ, кога ще се научишъ да любишъ.

Старите хора сѫ актьори въ живота. Гледашъ дѣдото седи, въздъхва, сжди младите. Той играе ролята на мѫдрецъ, който е надрасъль нѣщата. Вжтре въ себе си той казва: Ехъ, сега да съмъ младъ, зная, какъ да живѣя. Бабата седи въ другъ жгътъ и въздиша. Тя поглежда завистливо къмъ младите и си казва: Луди-млади! — не знаять, какъ да живѣятъ. Въ себе си казва: Едно време и ние живѣхме като тѣхъ. Бабата е недоволна отъ живота на младите, но каки ѝ само, че може да се подмлади, тя веднага ще се развесели, ще пожелае да стане млада.

Преди години, когато правихъ изследванията си, дойде при мене една баба, 80 годишна, и ми казва: Синко, големи страдания имамъ. Виждамъ, че си учень човѣкъ, четешъ и тълкувашъ книгата на живота, но за младите. Азъ съмъ стара жена, какво можешъ да ми кажешъ? Да ми кажешъ, че ще се оженя, това е невъзможно. Кой би хукналъ подиръ мене, 80 годишна баба, като подиръ млада мома? Пъкъ азъ мога ли да служвамъ на мѫжъ? Едва себе си гледамъ. Наистина, поглеждамъ къмъ нея, нѣма съ какво да я утешишъ, нѣма какъ да я лѣкувашъ — цѣлата е разнебитена. Тогава се обърнахъ къмъ нея съ думитѣ: Бабо, въ моята книга има единъ параграфъ, който може да те обнадежди. — Кой е този параграфъ? Какво гласи? Да не би да ми препоръчвашъ да ходя на черкова. Ако е това, краката ми не държатъ. — Не, бабо, черковата е за младите. Въ този параграфъ се казва, че и старите хора могатъ да се подмладяватъ. — Така ли? Вижъ, това е интересна работа. Веднага